

CZU 347.471

DOI 10.5281/zenodo.3871357

**CONDIȚIILE DE VALIDITATE
ALE CONTRACTULUI DE DONAȚIE ÎN
VERSIUNEA CODULUI CIVIL
MODERNIZAT
(în vigoare de la 1 martie 2019)**

Grigore ARDELEAN,
*doctor în drept, lector universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI*

Igor PÂNZARI,
masterand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

Esența oricărui act juridic, anterior realizării scopului pentru care a fost încheiat, constă în eficacitatea sa, care să producă efecte juridice în cadrul raporturilor ce le-a constituit, regulă valabilă și pentru contractul de donație ca act ce dă naștere, modifică sau stinge raporturi civile.

Prin urmare, contractul de donație este valabil și, respectiv, eficient dacă la încheierea lui au fost respectate toate condițiile de fond și de formă impuse de lege, fiind vorba de capacitatea de a contracta, consimțământul părților, obiectul, cauza și forma.

Cuvinte-cheie: contract, donație, act juridic, condiții de valabilitate, liberalitate, gratuit, donator, donatar, consimțământ.

Introducere. Prin intermediul lucrării de față, insistăm asupra enunțării principalelor condiții de fond ale contractului de donație care, de fapt, constituie prima și cea mai mare problemă în considerarea existenței legale a acestuia, eficacității și însemnătății sale. Or, potrivit literaturii de specialitate, actul juridic civil există și are utilitate practică numai prin efectele cărora le dă naștere, iar acestea constau în nașterea, modificarea, transmiterea sau stingerea unor raporturi juridice civile concrete, implicit a drepturilor și obligațiilor care constituie conținutul acestor raporturi juridice și cărora actul juridic respectiv le dă naștere, pe care le modifică, pe care le transmite sau pe care le stinge [7, p. 166].

**VALIDITY CONDITIONS
OF THE DONATION CONTRACT
ACCORDING TO THE MODERNIZED
CIVIL CODE
(in force since March 1, 2019)**

Grigore ARDELEAN
*PhD, university lecturer,
Academy “Stefan cel Mare” of MIA*

Igor PÂNZARI
Master student, Academy “Stefan cel Mare” of MIA

The essence of any legal act lies in its effectiveness, prior to the achievement of the purpose for which it was concluded. It is expected to produce legal effects within the constituted relationships. This is a valid rule for the donation contract, too, as an act that gives birth, modifies, or extinguishes civil relations.

Therefore, the donation contract is valid and, respectively, effective if at its conclusion all the substantive and form conditions imposed by law were respected, i.e. the ability to contract, the consent of the parties, the object, the cause and the form.

Keywords: contract, donation, legal act, conditions of validity, liberality, free of charge, donor, donee, consent.

Introduction. Through this paper, we insist on the enunciation of the main substantive conditions of the donation contract which constitutes, in fact, the first and the biggest problem in considering its legal existence, its effectiveness and significance. However, according to the specialized literature in the legal field, the civil legal act exists and, it has practical utility only through the effects it gives rise to, and these consist in the birth, modification, transmission or extinction of specific civil legal relationships, implicitly of the rights and obligations that constitute the content of these reports and to which the respective legal act gives rise, which it modifies, transmits or extinguishes [7, p. 166].

În contextul dat, considerăm că cercetările actuale necesită a fi orientate spre identificarea unor noi soluții, mai concrete și mai categorice în protejarea intereselor diferitor categorii de persoane, dar și ale statului și societății în ansamblu. Spunem aceasta, având în vedere că prin necunoașterea, respectiv, neîntrunirea condițiilor de fond ale donației, aceasta poate deveni ineficace, adică nu-și va produce total sau parțial efectele, dar și va prejudicia interesele statului atunci când se va dispune prin donație între persoane juridice cu scop lucrativ.

Metode aplicate și materiale utilizate.

Întru atingerea obiectivelor studiului propus, am recurs la utilizarea celor mai importante metode de cercetare, unanim recunoscute după eficiența și relevanța lor impunătoare în materie de studiu. Ne referim aici la metode, cum ar fi: *observația, metoda deducției, metoda sistemică, metoda cantitativă, precum și cea sistemică.*

Rezultate obținute și discuții.

Capacitatea de a contracta însemnătate și perspective de reglementare

În ce privește condițiile de valabilitate ale contractului de donație, o deosebită atenție solicită condiția de capacitate în a dispune prin donație, având în vedere că acest act juridic este unul de liberalitate, prin care se diminuează patrimoniul dispunătorului fără a putea urmări și pretinde un interes patrimonial. De aceea în privința unor categorii de persoane (minori, persoane cu dizabilități, persoane limitate în capacitate de exercițiu) legiuitorul urmează a se impune prin reglementări specifice ce ar apăra interesele persoanelor aflate, într-un fel sau altul, în dificultatea de a decide soarta patrimoniului lor.

În general, se spune că pot dona prin contract de donație toate persoanele care dispun de capacitate deplină de exercițiu în timp ce nu toate persoanele cu capacitate deplină de exercițiu pot avea calitate de parte contractantă în calitate de donatar (persoanele juridice cu scop lucrativ, lucră-

In this context, we consider that the current research needs to be oriented towards identifying new, more concrete and categorical solutions in protecting the interests of different categories of people, but also of the state and society as a whole. We mention this, considering that by not knowing, respectively, the non-fulfillment of the basic conditions of the donation, this can become ineffective. Thus, it will not produce its effects in whole or in part, but it will harm the interests of the state when it is arranged by donation between profit making legal entities.

Methods applied and materials used.

In order to achieve the objectives of the proposed study, we've decided to use the most important research methods, unanimously recognized for their impressive efficiency and relevance in the field of study. We refer to methods such as: observation, deduction method, systemic method, as well as quantitative method.

Results obtained and discussions.

The ability to contract - significance and regulatory perspectives

Regarding the validity conditions of the donation contract, the condition of ability to dispose by donation demands special attention, considering that this legal act is one of liberality, by which the dispositor's patrimony diminishes, and he/she will not be able to follow and claim a patrimonial interest. Therefore, with regard to certain categories of persons (minors, persons with disabilities, persons limited in the right to take action), the legislator is going to impose specific regulations that would defend the interests of persons who are somehow in difficulty in deciding the fate of his/her patrimony.

In general, it is said that all persons with full legal capacity can donate by donation contract, except that not all persons with full legal capacity may have the status of a contracting party as a donee (profit making legal entities, the workers of the medical institutions from the patients, etc.). This fact we discussed in detail in the content of other works.

torii instituțiilor medicale de la pacienți etc.), fapt despre care am discutat în detaliu în conținutul altor lucrări.

Consimțământul și rolul voinței interne la încheierea contractului de donație

De esența subiectului pe care îl cercetăm, pe lângă importanța donației dată prin definiție, considerăm a ne expune mai detaliat și asupra naturii consimțământului părții care dispune prin donație, condiție de validitate ce vizează în mare parte pe donator.

De altfel, în doctrina juridică, consimțământului la încheierea oricăror acte juridice cu titlu gratuit, mai ales acelor de liberalitate, cum e și cazul donației, i s-a acordat o atenție sporită în contextul diminuării patrimoniului dispunătorului ca efect principal al actului consimțit.

În planul condițiilor de validitate ale contractului de donație, un rol deosebit îl are discernământul donatorului în raport cu cel al donatarului, de care legea leagă și valabilitatea consimțământului, în sensul că primul trebuie să fie exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și să nu fie viciat (art. 312 alin. (2) CC).

După cum se observă în practica judiciară, un element obligatoriu al consimțământului exprimat de către donator este intenția de a gratifica sau mulțumi donatarul fără a urmări în schimb obținerea unui folos patrimonial [3]. De aceea consimțământul, în tot cazul, trebuie privit prin optica elementelor sale, adică a voinței interne, dar și a celei exteriorizate (exprimate).

Evident, voința juridică exteriorizată nu ridică mari dificultăți în plan de interpretare, odată ce se face văzută în momentul transmiterii bunului de la donator la donatar, fapt care marchează și momentul îndeplinirii condiției de validitate a donației. Or, potrivit art. 312 alin. (3) CC, intenția de a produce efecte juridice se determină din declarația sau comportamentul persoanei, așa cum ea a fost înțeleasă în mod rezonabil de către cealaltă parte a actului juridic.

The consent and the role of the internal will at the conclusion of the donation contract

Due to the essence of the subject we are researching, in addition to the importance of the donation given by definition, we consider to expose in more detail on the kind of the consent of the party that has donated, a condition of validity that mainly concerns the donor.

Moreover, in the legal doctrine, the consent in the process of the conclusion of any legal acts that are free of charge, especially those of liberality, as in the case of donation, was given much attention in the context of diminishing the disposition's patrimony as the main effect of the consented act.

In the view of the validity conditions of the donation contract, the discernment of the donor in relation to that of the donee, of which the law binds and the validity of the consent, in the sense that the first must be expressed with the intention to produce legal effects and to play a special role, and it must not be vitiated (art. 312 par. 2 CC).

As can be seen in the judicial practice, a compulsory element of the consent expressed by the donor is the intention to gratify or thank the donee without seeking to obtain instead a patrimonial benefit [3]. Therefore, the consent, in any case, must be viewed from the perspective of its elements, that is, of the internal will, but also of the external (expressed) will.

Clearly, the externalized legal will does not raise great difficulties in the interpretation plan, once it is seen when the good is transmitted from the donor to the donee. This fact marks the moment when the condition of validity of the donation is fulfilled. However, according to art. 312 par. 3 CC, the intention to produce legal effects is determined by the person's statement or behavior, as it was reasonably understood by the other party of the legal act.

However, many difficulties of understanding, identification, and testing are generated by the element of the internal will. This is why its role in determining when to

Cu toate acestea, numeroase dificultăți de înțelegere, identificare și probare sunt generate de elementul voinței interne, de aceea rolul ei în determinarea la a dona este destul de evidentă, fapt care suscită discuții lungi și interminabile, pe care nu suntem în drept să le evităm.

Desigur, înțelegerea corectă a multiplelor probleme juridice legate de elementele voinței interne depinde în mare parte de noțiunea deosebit de importantă a voinței juridice în general. Aceasta cu atât mai mult, cu cât orice act juridic are ca trăsături esențiale o voință declarată, produce efecte juridice și presupune recunoașterea socială a utilității actului [17, p. 62].

În literatura de specialitate, discuțiile asupra voinței juridice ca element de bază a actului juridic a fost studiată de numeroși autori care au reușit să dea o apreciere bine meritată.

Astfel, potrivit unora [14, p. 8-9], voința juridică reprezintă o decizie, o hotărâre a unei persoane de a săvârși un act sau un fapt producător de consecințe juridice. Ea capătă valențe juridice atunci când îmbracă forma actului juridic.

În concepția unui alt autor român [10, p. 7], voința poate fi definită ca impulsul ce determină activitatea umană spre realizarea unor anumite scopuri, cu condiția existenței acestor scopuri. Ea este un element complex atât din punct de vedere psihologic, cât și din punct de vedere juridic.

Sub aspect juridic, voința este complexă, deoarece reunește în structura sa două elemente: consimțământul și cauza (scopul).

După cum am menționat și în alte rânduri [6, p. 63], voința internă a donatorului contează cel mai mult în exprimarea consimțământului necesar încheierii contractului de donație.

Astfel, deși donația are titlu gratuit, potrivit voinței interne, fiind strâns legată de cauză (scop), cel care dispune, în majoritatea cazurilor se așteaptă la o afecțiune deosebită, respect și considerație din partea

donate is quite obvious which leads to long and endless discussions which we are not entitled to avoid.

Of course, the correct understanding of the multiple legal problems related to the elements of the internal will depends, to a great extent, on the very important notion of the legal will in general. Even more this, since any legal act has as its essential feature a declared will, it produces legal effects and implies the social recognition of the utility of the act [17, p. 62].

In the specialized literature, the legal will as a basic element of the legal act has been studied by many authors who have managed to give a well deserved appreciation.

Thus, according to some of them [14, p. 8-9], the legal will represents a decision, a determination of a person to commit an act or a fact that produces legal consequences. It acquires legal valences when it takes the form of the legal act.

In the conception of another Romanian author [10, p. 7], the will can be defined as the impulse that determines the human activity towards achieving certain goals, taking into account that these goals do exist. It is a complex element both psychologically and legally.

From a legal point of view, the will is complex, because it includes in its structure two elements: consent and the cause (the purpose).

As we have mentioned elsewhere [6, p. 63], the internal will of the donor matters most when expressing the consent which is necessary to conclude the donation contract.

Thus, although the donation is free of charge, according to the internal will, being closely linked to the cause (purpose), the donor, in most cases, expects special affection, respect, and consideration from the donee. This thing should not be equated with the consideration as long as the latter has no patrimonial content. At the same time, the externalized will is not the same, it does not coincide in all cases with the internal will, although in many situations it coincides, but this does not affect in any way the donor's

donatarului, aceasta nu trebuie echivalată cu contraprestația atâta timp, cât cea din urmă nu are un conținut patrimonial. În același timp, voința exteriorizată nu este la fel, ea nu coincide în toate cazurile cu cea internă, cu toate că în multe situații și coincide, dar acest fapt nu afectează în nici un fel consimțământul liber exprimat al donatorului.

Opinia noastră este confirmată și de unele afirmații expuse în literatura de specialitate atunci când se referă la elementele voinței juridice.

Așadar, voința juridică cuprinde în conținutul său două elemente: unul intern, psihologic, și unul extern, social, declarat. Pentru a produce efecte juridice, voința internă trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie liberă și conștientă;
- să fie animată de intenția de a produce efecte juridice;
- să fie exteriorizată.

Voința juridică poate fi exteriorizată în diverse forme, dreptul civil consacrand principiul consensualismului ca regulă generală. Există însă și situații în care este necesară respectarea formei solemne, cum este și cazul contractului de donație, lipsa acesteia sancționându-se cu nulitatea absolută. Atunci când voința internă coincide cu voința declarată, exteriorizată, nu se ridică nici un fel de probleme.

Există însă numeroase situații în care voința internă nu coincide cu voința externă. Neconcordanțele dintre voința internă, reală, și cea exteriorizată nu contravin formării valabile a actului juridic. Cu toate acestea, în dreptul intern, raportat la dispozițiile legale, voința declarată este singura care produce efecte, aceasta fiind opozabilă terților [14, p. 8-9].

Cât privește rolul voinței raportat la persoana donatarului, deși are mai puțină relevanță, totuși prezența acesteia contează și chiar este necesară.

Însă voința internă a donatorului se pare că prezintă o importanță mult mai

freely expressed consent.

Our opinion is also confirmed by some statements set out in the specialized literature when referring to the elements of the legal will.

Therefore, the legal will comprises in its content two elements: one internal, psychological, and one external, social, declared. In order to produce legal effects, the internal will must meet the following criteria:

- to be free and conscious;
- to be encouraged by the intention to produce legal effects;
- to be externalized.

The legal will can be externalized in various forms. The civil law respects the principle of consensualism as a basic rule. However, there are also situations in which it is necessary to respect the solemn form, as is the case with the donation contract. Its absence is sanctioned with absolute nullity. When the internal will coincides with the declared and externalized will, no issues appear.

However, there are many situations in which the internal will does not coincide with the external will. The inconsistencies between the internal, real, and external will do not contradict the valid formation of the legal act. However, in the internal law, in relation to the legal provisions, the declared will is the only one that produces effects, being enforceable against third parties [14, p. 8-9].

As for the role of the will in relation to the donee, although it is less relevant, its presence matters and is even necessary.

However, the internal will of the donor seems to be of much greater importance because there are situations in which it does not correspond to the externalized will.

So, if it seems that a gratification occurs, the internal will (purpose) of the donor may be different. For example, the donor has a 25-tonne cistern. He/She can't get rid of it because nobody wants to buy it, but its transportation to the scrap collection point is more expensive than the cistern itself. By donating it, the donor will escape the burden. In this case, the problem is not so complicat-

mare, fiind situații în care ea nu corespunde cu voința exteriorizată.

Cu alte cuvinte, dacă la exterior are loc o gratificare, voința (scopul) internă a donatorului poate fi alta. Spre exemplu, donatorul având în proprietate o cisternă de 25 de tone, neputându-se debarasa de ea din cauza că nimeni nu dorește să o cumpere, iar transportarea acesteia la punctul de colectare a fierului uzat este mai costisitoare decât însăși cisterna, prin donarea acesteia va scăpa de o povară. Dar aici problema nu e atât de complicată, pentru că indiferent de intenția interioară a donatorului se poate întâmpla ca cisterna să fie de folos donatarului, odată ce și-a exprimat acordul de a o primi în proprietate, rezolvându-se astfel problema pozitiv.

Alta este problema în cazul unui teren neproductiv, unde mărimea impozitului funciar poate determina proprietarul să-l înstrăineze, fie și cu titlu gratuit, deoarece nimeni nu-și va procura o povară, iar renunțarea la dreptul de proprietate asupra terenului nu are rost. Or, potrivit art. 537 alin. (2) CC, obligațiile proprietarului în legătură cu bunul la care a renunțat încetează atunci când un terț dobândește dreptul de proprietate asupra bunului. În cazul acesta, povara plății impozitelor va cădea pe donatar, iată aici apare și importanța acordului de voință exprimat de donatar care este unul aproape la fel de important ca și cel al donatorului.

Obiectul contractului de donație

În linii generale, doctrina percepe obiectul contractului, evident, din optica concepției sale juridice și nu a celei structurale-textuale (părți, preț, conținut) așa cum este abordată de unii [9, p.84], drept conduită a părților determinată de prestația la care acestea se obligă și care, de obicei, constă în acțiunea de *a da* (transmiterea sau constituirea unui drept real), *a face* (transmiterea unui bun, prestarea unui serviciu sau executarea unei lucrări) sau inacțiunea de *a nu face* (acordul de a nu construi mai sus de o anumită înălțime). Și legislația civilă percepe obiectul contractului drept obligație a per-

ed, because regardless of the donor's inner intention, it can happen that the cistern will be of benefit to the donee, once he/she has expressed his/her agreement to become its owner. Thus, the problem can be solved in a positive way.

Let's see the problem in the case of a non-productive land. The amount of the land tax can cause the owner to dispose of it, even free of charge, because no one will buy a burden, and waiving the property right on the land is useless. However, according to art. 537 par. 2 CC, the owner's obligations in relation to the property to which he gave up ceases when a third party acquires the ownership of the property. In this case, the burden of paying taxes will be put on the donee. This instance illustrates the importance of the will agreement expressed by the donee, which is almost as important as that of the donor.

The object of the donation contract

In general, the doctrine perceives the object of the contract, obviously, from the perspective of its legal conception and not of the structural-textual one (parties, price, and content). This fact is approached by some [9, p.84], as the conduct of the parties determined by the benefit to which they are obliged and which usually consists in the act of *giving* (transmitting or constituting a real right), *doing* (transmitting a good, providing a service or performance of a work assignment) or inaction of *not doing* (the agreement of not building above a certain height). And the civil law perceives the object of the contract as an obligation of the person who concluded the legal act (art. 315 par.1 CC).

From the presented legal material, we have concluded that most authors have decided upon two components of the object of the contract: the one that consists of a legal operation, coincident with the action *to give* and the one that belongs to the material operation, identical with the action *to do* or *not to do*.

Therefore, when we talk about the object of the contract, we emphasize the benefit

soanei care a încheiat actul juridic (art. 315 alin.1 CC).

Din construcția juridică prezentată, majoritatea autorilor au desprins două părți componente ale obiectului contractului: cea care constă într-o operațiune juridică, coincidentă cu acțiunea de *a da* și cea care se rezumă la operațiunea materială, identică cu acțiunea de *a face* sau *a nu face*.

Prin urmare, atunci când vorbim de obiectul contractului, punem accentul pe prestația la care se obligă părțile, fără a face referire și la spectrul de drepturi și obligații ce au calitatea de efecte ale încheierii contractului.

Făcând paralela cu esența obiectului contractului expusă de unii autori [16, p. 115] care, după părerea lor, constă în „*tot ceea ce cu privire la ce părțile își asumă obligații și dobândesc drepturi*”, subliniem că anume „*tot ceea ce cu privire la ce*” face referire la prestație, de dragul căreia și se recurge la încheierea contractului și care, odată asumată, generează efecte (drepturi și obligații) impuse de aceasta. Or, contractul este un izvor al obligației, obligație ce se naște cu ocazia asumării prestației ce face obiectul contractului.

Acestea fiind arătate, prin raportare la instituția contractului de donație, constatăm că operațiunea juridică prin care se realizează obligația de a presta în calitate de obiect al său constă în acțiuni de transmitere a dreptului de proprietate asupra bunului donat, iar cea cu caracter material constă în transmiterea bunului.

După cum susțin și unii autori români [15, p. 233], obiectul contractului de donație îl reprezintă donația, adică transmiterea dreptului real sau de creanță (inclusiv componenta sa materială – predarea lucrului).

În ce privește prestarea unui serviciu sau executarea unei lucrări în calitate de obiect al donației, considerăm necesar a veni cu precizarea potrivit căreia nu toate serviciile prestate cu titlu gratuit pot constitui obiect al donației atâta timp, cât nu măresc patrimoniul donatarului, deși unele din

to which the parties are obliged, without referring to the range of rights and obligations that are the effects of the contract conclusion.

Drawing a parallel with the essence of the object of the contract exposed by some authors [16, p. 115], which, in their opinion, consists of “*everything about which the parties assume obligations and acquire rights*”, we emphasize that “*everything about which*” refers to the benefit, for the sake of which it is resorted to the conclusion of the contract. And, once it becomes assumed, it generates effects (rights and obligations) imposed by it. However, the contract is a source of the obligation, an obligation that is born on the occasion of assuming the benefit that is the object of the contract.

These being expressed, by reference to the institution of the donation contract, we find that the legal operation through which the obligation to perform it as its object consists of actions to convey the property right of the donated good. And, the one with a material character consists of transmitting the good.

As some Romanian authors also think [15, p. 233], the object of the donation contract is the donation, i.e. the transmission of the real or debt-claim right (including its material component - handing over the good).

Regarding the provision of a service or the execution of a work assignment as an object of the donation, we consider it necessary to come with the indication that not all services provided free of charge can be the object of the donation as long as they do not increase the donee's patrimony. Although, some of them can increase it by saving (e.g. a free consultation received from a lawyer, services provision by a speech therapist, etc.), and others will not diminish the provider's patrimony (e.g. the provision of a medical care service free of charge or the execution of a work of any kind free of charge and with the materials of the gratified).

Speaking about the situations in which the object of the donation contract is movable or immovable property, we point out that

ele pot să-l mărească prin economisire (ex: o consultare gratuită din partea unui jurist, prestarea unor servicii de către un logoped etc.), iar altele nu vor diminua patrimoniul prestatorului (ex: prestarea unui serviciu de asistență medicală cu titlu gratuit sau executarea unei lucrări de orice fel cu titlu gratuit și cu materialele celui gratificat).

Vorbind de situațiile în care obiect al contractului de donație îl constituie bunurile mobile sau imobile, punctăm că față de acestea se impun o serie de condiții prevăzute de dreptul comun, precum:

- să fie determinat sau determinabil.

Contractul de donație prin care donatorul se obligă să transmită în viitor întreg patrimoniul actual sau o fracțiune din el fără a specifica bunurile care urmează să fie predate este nul (art. 1198 alin. (2));

- să fie posibil;

- să fie licit;

- să fie proprietatea donatorului. După cum s-a precizat în literatura de specialitate [11, p. 33], donația nu poate avea ca obiect un bun al altuia, în caz contrar fiind nulă absolut, întrucât este incompatibilă cu principiul irevocabilității;

- să existe sau să fie posibil de a exista cu certitudine în viitor.

Deși în literatura de specialitate, aproape unanim, se susține că pot face obiectul donației și drepturile reale, deopotrivă cu drepturile de creanță, totuși suntem de părerea că doar bunurile corporale ar trebui să țină de esența donației, deoarece se transmit prin acțiuni directe către donatar, pe când drepturile de creanță, de obicei, se transmit prin intermediul altor acte de liberalitate (donații indirecte), idee pe care vom încerca să o dezvoltăm în alte compartimente ale prezentei lucrări.

Cauza donației

Cauza donației (*animus donandi*) este una specifică în comparație cu cea a altor acte juridice, chiar și cu cele de gratificare (donațiile dezinteresate) atâta timp, cât contractul de donație este unilateral, deci gene-

a series of conditions imposed by common law are imposed on them, such as:

- to be determined or determinable.

The donation contract by which the donor is obliged to forward the entire current patrimony or a fraction thereof without specifying the goods to be handed over is null (art. 1198 al. 2);

- to be possible;

- to be lawful;

- to be the donor's property. As stated in the specialized literature in this field [11, p. 33], the donation cannot have as the object another's good, otherwise it is absolutely null as it is incompatible with the principle of irrevocability.

- to exist or be possible to exist with certainty in the future.

Although in the specialized literature, almost unanimously, it is claimed that the real rights can be the object of the donation along with the rights of the debt-claims. However, we believe that only the tangible property should belong to the essence of the donation because they are transmitted through direct actions to the donee, while the debt-claims rights are usually transmitted through other acts of liberality (indirect donations). This is the idea that we will try to develop in other sections of this paper.

Donation cause

The donation cause (*animus donandi*) is a specific one in comparison with that of other legal acts, even with the ones of gratification (disinterested donations) as long as the donation contract is unilateral. Therefore, it generates patrimonial obligations only to the donor.

Although from the perspective of the modernized Civil Code, we cannot already find the cause of the legal act as a condition of validity. However, in the case of the donation we will address it as long as in Title II (about contracts in general), Chapter VI (the effects of the contract), the second section is regulating the institution of a contract simulation sanctioned for not producing

rează obligații cu caracter patrimonial doar față de donator.

Deși în conceptul Codului civil modernizat nu se mai regăsește cauza actului juridic în calitate de condiție de validitate, totuși în cazul donației o vom aborda atâta timp, cât în Titlul II (despre contracte în general), Capitolul VI (efectele contractului), secțiunea a 2-a reglementează instituția simulației unui contract sancționată cu neproducerea efectelor între părți (art. 1090 alin. (1) CC) care este un efect similar cu cel al nulității relative. Or, la baza argumentării necesității de a renunța la instituția cauzei contractului ca condiție de validitate stă ideea că seriozitatea și legalitatea intenției părților rămâne supusă verificării prin prisma art. 199 (actualul art. 312 alin. (2) CC), care cere consimțământul să fie „exprimat cu intenția de a produce efecte juridice” [4, p. 8], însă observăm totuși că situația ne scapă de sub control în cazul contractului simulat (simulația absolută: atunci când părțile încheie contractul fără intenția de a produce efecte juridice – art. 1089 alin. (2) CC). Rezultă deci că nesocotirea regulilor cu privire la scopul (cauza) contractului nu scapă nesancționată, dacă nu se sancționează cu nulitate, atunci cel puțin cu ineficiență (art. 357 alin. (1) CC).

Din aceste considerente, ținând cont și de specificul contractului de donație, cauza acestuia urmează a fi examinată cu o specială atenție din perspectiva apărării intereselor terților, deși, în anumite cazuri (dacă contractul secret le vatămă drepturile), terții pot invoca împotriva părților existența contractului simulat (art. 1091 alin. (2) CC).

În literatura de specialitate, cauza contractului de donație este divizată în *cauza imediată (causa proxima)* ce constă în intenția de a gratifica prin majorarea patrimoniului donatarului și *cauza mediată (causa remota)* care reprezintă motivul pentru care donatorul mărește cu titlu gratuit patrimoniul donatarului în schimbul diminuării patrimoniului său [8, p. 96].

După un alt autor [13, p. 115], cauza

effects between the parties (art. 1090 par. 1 CC) which is an effect similar to that of the relative nullity. However, on the basis of the argumentation of the necessity of renouncing the institution of the contract cause as a condition of validity, the idea that the seriousness and the legality of the parties' intention remains subject to verification through the content of the art. 199 (the current art. 312 par. 2 CC) which requires the consent to be “expressed with the intention to produce legal effects” [4, p. 8]. However, we can observe that the situation is beyond our control in the case of the simulated contract (absolute simulation: when the parties conclude the contract without the intention to produce legal effects – art. 1089 par. 2 CC). It follows, therefore, that the failure to comply with the rules regarding the purpose (cause) of the contract does not escape the sanction, if not sanctioned with nullity, then, at least with inefficiency (art. 357 par. 1 CC).

Due to the reasons mentioned above, also taking into account the specificity of the donation contract, its cause will be examined with special attention from the perspective of defending the interests of the third parties. Although, in certain cases (if the secret contract damages their rights) the third party can invoke the existence of the simulated contract against the parties (art. 1091 par. 2 CC).

In the specialized literature, the cause of the donation contract is divided into the *immediate cause (causa proxima)*, which consists in the intention to gratify by increasing the donee's patrimony and the *mediated cause (causa remota)*, which is why the donor increases the donee's patrimony free of charge by diminishing his/her own patrimony [8, p. 96].

According to another author [13, p. 115], the cause of the donation knows two distinct elements: *the intention to gratify*, being an abstract, objective, invariable, and common element to all donation contracts and the *determined motive* pursued by the donor, being a subjective, variable, and con-

donăției cunoaște două elemente distincte: *intenția de a gratifica*, fiind un element abstract, obiectiv, invariabil și comun tuturor contractelor de donație, și *motivul determinat* urmărit de donator, fiind un element subiectiv, variabil și concret în fiecare contract de donație. Or, prin dispunerea de bunurile sale cu titlu gratuit, donatorul se așteaptă din partea donatarului la o anumită afecțiune, respect, atitudine, iar toate acestea, deși pot fi cerute de fiecare individual, ele nu trebuie calificate drept contraprestații, deoarece nu au un caracter patrimonial, în caz contrar nu vom mai fi în prezența donației.

Într-o altă ordine de idei, deși legislația României recunoaște valabilitatea donațiilor deghizate, cu condiția ca aceea să nu fie frauduloase, considerăm totuși că ele nu-și au locul în rândul donației, atâta timp, cât cauza încheierii lor este simulată, prin urmare sunt sancționate cu nulitate, iar potrivit art. 331 alin. (1) CC al Republicii Moldova, actul juridic nul se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii, respectiv nici nu a existat. Cu o singură excepție, art. 1033 din Codul civil Român (donațiile simulate) stipulează faptul că este lovită de nulitate orice simulație în care donația reprezintă contractul secret în scopul de a eluda revocabilitatea donațiilor între soți.

Prin urmare, simulația constituie viciu al cauzei, din pricina căreia pretinsul contract de donație nu este valabil, respectiv nu produce efectele juridice ale donației, ci ale contractului în care aceasta s-a deghizat.

Deși legislația noastră nu menționează nimic despre donațiile simulate prin deghizare, de fiecare dată când se va atesta o asemenea situație, vom aplica norma de la art. 1089 CC, în vigoare de la 1 martie 2019, care reglementează, sub aspect general, simulația contractului, divizând-o în: **simulație absolută** și **simulație relativă**.

Potrivit normei arătate, **simulația este absolută atunci când părțile încheie contractul fără intenția de a produce efecte juridice.**

crete element in each donation contract. By disposing of his/her goods for free, the donor expects from the behalf of the donee certain affection, respect, attitude. And all these, although can be requested by each individual, they must not be qualified as consideration, because they have no patrimonial character. Otherwise, that is not a donation any longer.

Speaking about other cases, although the Romanian legislation recognizes the validity of the disguised donations with the condition that they are not fraudulent, we consider, however, that they do not have a place among the donation, as long as the cause of their conclusion is simulated. Therefore, they are sanctioned with nullity. According to art. 331 par. 1 CC of the Republic of Moldova, the null legal act is considered to have a retroactive effect, and it did not produce any legal effect from the moment of its conclusion. Respectively, it did not exist. There is an exception, art. 1033 of the Romanian Civil Code (simulated donations) stipulates that any simulation in which the donation represents the secret contract in order to elude the revocation of donations between spouses is null.

Therefore, the simulation is a defect of the cause, being the reason why the alleged contract of donation is not valid. Respectively, it does not produce the legal effects of the donation, but of the contract in which it was disguised.

Even if our legislation does not mention anything about the donations simulated through disguise, every time such a situation will be attested, we will apply the rule from art. 1089 CC, in force since March 1, 2019. In a general aspect, it regulates the simulation of the contract, dividing it into: **absolute simulation** and **relative simulation**.

According to the rule of law mentioned, the **simulation is absolute** when the parties conclude the contract without the intention to produce legal effects.

Referred to the donation contract, the absolute simulation of the donation usually occurs for the purpose of concealing by the

Raportată la contractul de donație, simulația absolută a donației, de obicei, se produce în scopul ascunderii de către pretinsul donatar a provenienței unor mijloace financiare. În acest caz, prin încheierea contractului de donație, intenția donatarului este de a justifica majorarea patrimoniului său și nu de a produce efecte juridice față de părțile contractante.

Potrivit alin. (3) al normei în discuție, **simulația este relativă atunci când părțile încheie contractul cu intenția ca el aparent să producă efecte juridice diferite de efectele dorite cu adevărat de către părți (contract secret)**. Este vorba, aici, despre o deghizare a cauzei donației în cea a altui contract, de vânzare-cumpărare, spre exemplu.

Adică, în aparență se încheie un contract de vânzare-cumpărare, iar în realitate, se execută prevederile unui contract de donație (donație deghizată), fapt cunoscut doar părților și care produce efecte numai față de ele. Or, potrivit art. 1090 CC, contractul secret (simulație relativă) produce efecte numai între părți (nulitate relativă), dacă din natura contractului ori din stipulația părților nu rezultă contrariul, între succesorii lor universali sau cu titlu universal.

Cu toate acestea, contractul secret nu produce efecte nici între părți dacă nu îndeplinește condițiile cerute de lege pentru încheierea sa valabilă.

Forma și etape ale încheierii contractului de donație

Oferta de donație

Oferta de donație este o inovație în rândul reglementărilor actuale ce privesc materia contractului de donație, identificându-se prin art. 1199 al Codului civil în redacția de după 15.1.2018 în vigoare de la 1 martie 2019.

Potrivit noii instituții, *în cazul în care un bun mobil este transmis fără acordul celeilalte părți, transmițătorul poate stabili aceștea un termen rezonabil în interiorul căruia trebuie să declare că acceptă sau că refuză să accepte donația. La expirarea termenului,*

alleged donee the provenance of some financial means. In this case, by concluding the donation contract, the intention of the donee is to justify the increase of his/her patrimony and not to produce legal effects vis-à-vis the contracting parties.

According to par. 3 of the rule of national law we discuss, **the simulation is relative when the parties conclude the contract with the intention that it apparently would produce legal effects different from the effects really desired by the parties (secret contract)**. This is about a disguise of the cause of donation which takes the form of another contract cause, for purchase contract cause, for example.

Apparently, a purchase contract is concluded, but in reality, the provisions of a donation contract (disguised donation) are executed. This is a fact known only by the parties and the contract produces effects only against them. However, according to art. 1090 CC, the secret contract (relative simulation) produces effects only between the parties (relative nullity), if the opposite does not result from the nature of the contract or from the stipulation of the parties, between their universal successors or universal succession.

However, the secret contract does not produce effects even between the parties if it does not meet the conditions required by law for its valid conclusion.

Form and stages of the conclusion of the donation contract

Donation offer

The donation offer is an innovation among the current regulations regarding the subject of the donation contract, being mentioned in art. 1199 of the Civil Code drafted after 15.01.2018, in force since March 1, 2019.

According to the new institution, *if a movable good is transmitted without the consent of the other party, the transmitter can set a reasonable deadline within the donee must declare that he/she accepts or refuses to accept the donation. At the expiration of the term, the contract is considered concluded if the*

contractul se consideră încheiat dacă cealaltă parte nu a refuzat donația. În caz de refuz, transmitătorul are dreptul să ceară restituirea bunului în conformitate cu regulile privind îmbogățirea nejustificată. Dispozițiile art. 1024 rămân aplicabile.

În fapt, oferta de donație se impune în condițiile în care intenția donatorului de a gratifica se realizează în absența donatarului, fiind un fel de donație încheiată prin acte separate între absenți.

În ce privește capacitatea de a accepta oferta donației, în literatura de specialitate există voci ce se expun asupra valabilității ei doar în prezența capacității de a contracta a donatarului în momentul transmiterii către acesta a ofertei, moment ce coincide cu cel al transmiterii bunului – obiect al eventualului contract de donație.

Cât ne privește, adoptăm o poziție contrară asupra acestei condiții, alăturându-ne opiniei [15, p. 16] potrivit căreia donatarul nu trebuie să fie capabil în momentul emiterii ofertei, deoarece oferta de donație este un act juridic unilateral de voință, în care se manifestă numai voința donatorului, nu și cea a donatarului.

Condiția de capacitate a donatarului există totuși, numai că ea se cere a fi întrunită la data acceptării ofertei și nu în momentul emiterii ei, pentru că acestea două pot să difere. Prin urmare, condiția de capacitate se impune și donatarului, deoarece este subiectul de voința căruia depinde valabilitatea acceptării ofertei în calitate de act juridic unilateral.

Spre exemplu, legislația civilă a României face precizare asupra situației discutate în textul de la art. 987 alin. (2) CC, potrivit căreia condiția capacității de a primi o donație trebuie îndeplinită la data la care donatarul acceptă donația.

Într-o altă ordine de idei, din conținutul dispoziției de la art. 1199 CC al Republicii Moldova, observăm că acceptarea ofertei poate fi realizată în mod tacit, dacă la expirarea termenului stabilit de donator donatarul nu refuză donația.

other party has not refused the donation. In case of refusal, the transmitter has the right to request the return of the good in accordance with the rules on the unjustified enrichment. The provisions of art. 1024 remain applicable.

In fact, the donation offer is required when the donor's intention to gratify is realized in the absence of the donee, being a kind of donation concluded by separate acts between the absentees.

Regarding the ability to accept the donation offer, there are opinions in the literature of the field supporting its validity only in the presence of the ability to contract of the donee at the moment of transmission to him/her the offer. This moment coincides with the moment of the good transmission - object of the eventual donation contract.

We adopt a contrary position on this condition, joining the opinion [15, p. 16] that the donee should not be capable in the moment when the offer is issued. This thing happens because the donation offer is a unilateral legal act of will, in which only the will of the donor is manifested, not that of the donee.

However, the donee's capacity condition exists, and it is required to be met on the date of acceptance of the offer and not when issuing it, because these two may differ. Therefore, the condition of capacity is also imposed on the donee, because it is the subject of the will on which the validity of accepting the offer as a unilateral legal act depends.

For example, the Romanian civil law makes a remark on the situation discussed in the text from art. 987 par. 2 CC, according to which, the condition of the ability to receive a donation must be fulfilled on the date the donee accepts the donation.

In another cases, from the content of the provision of art. 1199 CC of the Republic of Moldova, we observe that the acceptance of the offer can be tacitly realized, if at the expiration of the term established by the donor, the donee does not reject the donation.

Therefore, the moment of the transfer of the property right does not take place by the tradition, but on the date when the term

Prin urmare, momentul transmiterii dreptului de proprietate nu are loc odată cu tradițiunea, ci la data când a expirat termenul în interiorul căruia donatarul nu a emis un răspuns donatorului prin care refuză donația.

În acest caz, s-ar deduce că transferul bunului mobil către donatar îl impune pe acesta la o anumită acțiune – de a informa pe donator despre refuzul de a fi parte la contractul de donație, în caz contrar, devine proprietarul bunului donat.

Din punctul nostru de vedere, acest fapt este inechitabil, această idee stând și la baza reglementării acceptării tacite a ofertei (art. 1042 CC), potrivit căreia tăcerea și inacțiunea nu valorează acceptarea, iar donația nu ar trebui să facă excepție de la această regulă, deși urmărește un scop de gratificare.

Spunem aceasta, reiterând că donația concomitent cu scopul gratificării poate urmări și alte scopuri (debarasarea de un bun ce ar impune anumite obligații donatarului, spre ex: un automobil vechi etc.). Nu trebuie să uităm, în acest context, situația din anul 2018, când din cauza impunerii de către autoritățile ucrainene a unor taxe exagerat de mari față de proprietarii mijloacelor de transport cu numere străine ce nu au putut să le înregistreze anterior pe teritoriul acestei țări din cauza vechimii, o mare parte a lor au fost aduse pe teritoriul României și abandonate (oferta de donație).

Deci, în acest caz, ar însemna că dacă statul român nu anunță proprietarii ucraineni despre refuzul de a primi asemenea donații, în mod tacit le acceptă, ceea ce nu e corect.

Cât privește aplicarea instituției îmbogățirii fără justă cauză drept urmare a refuzului exprimat de către donatar, de asemenea, considerăm că este o reglementare de prisos. Or, prin faptul că donatarul nu a acceptat donația este clar că acesta a respins ideea de a-și mări patrimoniul, respectiv, a se îmbogăți pe seama donatorului, deci trans-

expired, and the donee had not issued a response to the donor rejecting the donation.

In this case, it would be deduced that the transfer of the movable good to the donee imposes on the donee a certain action - to inform the donor about the refusal to be a party to the donation contract, otherwise, he/she becomes the owner of the donated good.

From our point of view this fact is inequitable, this idea underlies also the regulation of tacit acceptance of the offer (art. 1042 CC) according to which, silence and inaction do not value acceptance, and donation should not be an exception to this rule, though it pursues a goal of gratification.

We say this, reiterating that the donation concurrently with the purpose of gratification can also pursue other purposes (getting rid of a good that would impose certain obligations on the donor, for example: an old car, etc.). In this context, we should not forget the situation from 2018, when because of the exaggerated taxes imposed by the Ukrainian authorities on the owners of the means of transport with foreign numbers who could not previously register them in the territory of this country because of their age, a great amount of them were brought to Romania and abandoned (donation offer).

So, in this case, it would mean that if Romania does not notify the Ukrainian owners about the refusal to receive such donations, the state tacitly accepts them which is not correct.

Regarding the application of the unjustified enrichment institution as a result of the donee's refusal, we also consider it to be a superfluous regulation. However, by the fact that the donee did not accept the donation, it is clear that he/she rejected the idea of increasing his patrimony, respectively, to become rich due to the donor's action. So, the transfer of the property right did not take place once the good did not enter the donee's patrimony.

Moreover, if the transmitted good is not used by the donee, it is not the case of the unjustified enrichment. The art. 1984 CC

misiunea dreptului de proprietate nu a avut loc odată ce bunul nu a intrat în patrimoniul donatarului.

Cu atât mai mul, dacă bunul transmis nu este folosit de către donatar, nici nu poate fi vorba de o îmbogățire fără just temei, iar art. 1984 CC explică clar ce înseamnă îmbogățirea, adică situația în care o persoană este îmbogățită prin majorarea patrimoniului său, folosirea bunurilor altuia, prestarea unui serviciu sau executarea unei lucrări în folosul său, situație ce nu o identificăm în cazul pretinsului donatar. Și în genere, aceste probleme nici nu ar fi fost puse în discuție, dacă legiuitorul în textul de la art. 1199 nu lega transmiterea ofertei de predarea bunului. Era mai simplu dacă oferta de donație consta doar în transmiterea către donatar în scris, pe suport de hârtie, pe calea comunicării electronice sau prin alte mijloace de comunicare, informația ce exprimă intenția de a dona. Or, după esența sa, în sensul reglementării instituției ofertei (art. 1029 CC), oferta de a contracta este propunerea, adresată unei sau mai multor persoane, care conține *toate clauzele esențiale ale viitorului contract* și care reflectă voința ofertantului de a fi legat prin acceptarea ofertei, iar simpla transmitere a bunului nu poate vorbi despre toate cauzele esențiale ale viitorului contract, cu toate că donatarul nu se obligă la nimic.

Și cum rămâne atunci cu donația condiționată, doar legiuitorul nu menționează nimic despre inaplicabilitatea dispozițiilor art. 1199 asupra raportului reglementat prin art. 1204 și nici în sens invers? Prin urmare, spre simplificarea lucrurilor, am propune revizuirea normei de la art. 1199 CC în varianta ce urmează:

În cazul în care donația se încheie între absenți (pentru că oferta de donație operează doar între absenți) donatorul va emite către donatar, prin orice formă de comunicare, o ofertă de donație. Transmițătorul poate stabili donatarului un termen rezonabil în interiorul căruia trebuie să declare că acceptă sau că refuză să accepte donația. Dacă la ex-

clearly explains what enrichment means, that is, a situation in which a person is enriched by increasing his/her patrimony, using another's goods, benefiting from a service or a work assignment performed for him/her. This situation we do not identify in the case of the alleged donee. Generally speaking, these problems would not have been discussed, if the legislator, in the provision of the art. 1199 had not related the transmission of the offer to the surrender of the good. It was simpler if the donation offer consisted only in transmitting to the donee in writing from, on paper, by electronic communication, or by other means of communication, the information that expresses the intention to donate. According to its essence, for the purpose of regulating the institution of the offer (art. 1029 CC), the offer to contract is the proposal, addressed to one or more persons, which contains all the *essential clauses of the future contract* and which reflects the will of the offerer to be bound by acceptance. And the simple transmission of the good cannot express all the essential causes of the future contract, although the donee does not get obliged to commit anything.

Let's see what happens with the conditional donation, taking into account the fact that the legislator does not mention anything about the inapplicability of the provisions of art. 1199 on the report regulated by art. 1204 and not vice versa. Therefore, to simplify things, we propose a revision of the rule of law from art. 1199 CC in the following version:

In case the donation is concluded between the absentees (because the donation offer operates only between the absentees) the donor will issue a donation offer to the donee, through any means of communication. The transmitter may set a reasonable deadline within the donee must declare that he/she accepts or refuses to accept the donation. If at the end of the deadline, the donee does not notify the donor of the acceptance of the offer, it is considered rejected.

Pre-contract of donation

Although it appears in the donation

pirarea termenului donatarul nu a anunțat pe donator despre faptul acceptării ofertei, atunci aceasta se consideră respinsă.

Antecontractul de donație

Deși apare în compartimentul donației sub o nouă formulă juridică, instituția antecontractului de donație substituie, într-un fel sau altul, instituția promisiunii de donație, reglementată la art. 830 al Codului civil în redacția de până la 15.11.2018, considerând-o o variantă mult mai reușită, proprie doar contractului de donație. Printre altele, ea este reglementată, actualmente, și în cuprinsul noului Cod civil al României, la art. 1014.

Revenind la vechea reglementare din perspectiva analizei coroborate (art. 1200 cu art. 999 CC), identificăm că așa cum antecontractul este contractul prin care o parte (promitent) se obligă față de cealaltă parte (beneficiar) să încheie în viitor un alt contract (contract definitiv) la cererea beneficiarului, tot astfel și promisiunea de donație era considerată un contract ce conține promisiunea de a transmite în viitor un bun. Chiar și condiția de valabilitate cerută pentru aceste două forme de precontracte este aceeași (forma autentică), iar nerespectarea ei, în ambele cazuri, exclude dreptul la executare silită.

Totuși promisiunea de donație rămâne a fi, în opinia noastră, o formă simplificată de antecontract și specifică doar donației. Este simplificată, deoarece nu impune stabilirea clauzelor esențiale ale contractului definitiv așa cum cere alin. (2) al art. 999 CC. Prin urmare, ea produce efecte juridice doar în cazul în care donatorul și-a îndeplinit promisiunea, respectiv, acesta poate să refuze îndeplinirea obligației din cauze specifice imposibilității de a dona (periclitarea propriei stări patrimoniale sau generarea în eventual a imposibilități onorării obligațiilor față de terți).

Însă, în cazul antecontractului, prin aplicarea normei de la art. 1000 alin. (1), în cazul neexecutării fără justificare a obligației promitentului de a încheia contractul definitiv, beneficiarul poate cere instanței de jude-

compartiment under a new legal formula, the institution of the donation pre-contract substitutes, in one way or another, the institution of the donation promise, regulated in art. 830 of the Civil Code in the editorial until 15.11.2018, considering it a much more successful version specific only to the donation contract. Among other things, it is currently regulated, also in the new Civil Code of Romania, in art. 1014.

Returning to the old regulation from the perspective of the corroborated analysis (art. 1200 with art. 999 CC), we identify that as the pre-contract is the contract by which one party (promising) becomes obliged to the other party (beneficiary) to conclude another contract in the future (final contract) at the request of the beneficiary. Likewise the promise of donation was considered a contract containing the promise to transmit a good in the future. Even the condition of validity required for these two forms of pre-contract is the same (the authentic form), and its non-compliance, in both cases, excludes the right of forced execution.

However, the promise of donation remains, in our opinion, a simplified form of pre-contract and specific only for donation. It is simplified because it does not require the establishment of the essential clauses of the definitive contract as required by par. 2 of the art. 999 CC. Therefore, it produces legal effects only if the donor has fulfilled his/her promise, respectively, he/she can refuse the fulfillment of the obligation due to specific reasons of the impossibility to donate (the danger of his own patrimonial state or the possible generation of the impossibility to fulfill the obligations towards third parties).

However, in the case of the pre-contract, by applying the rule of law from art. 1000 par. 1, in the case of non-execution without justification of the promising party's obligation to conclude the definitive contract, the beneficiary may ask the judicial court to give a ruling that would take the place of a definitive contract.

Therefore, already being a party to the

cată să pronunțe o hotărâre care să țină loc de contract definitiv.

Prin urmare, fiind deja parte la contractul de donație, promitentul – actual donator, nu va putea invoca norma de la art. 1200 alin. (3) CC (dreptul de a cere executarea silită în natură a antecontractului de donație este exclus, deoarece aici se va cere executarea contractului și nu a antecontractului, fapt ce în cazul promisiunii de donație nu se admitea acest lucru).

Din aceste considerente, optând pentru menținerea instituției promisiunii de donație ca una distinctă și proprie contractului de donație, în textul ce urmează vom mai face referire la ea, din perspectiva îmbunătățirii conținutului textului prin care urmează a fi reglementată.

Obligații de natură precontractuală

O reglementare binevenită în noua redacție a Codului civil autohton o constituie cea prin care se concretizează obligația notarului de informare precontractuală, idee destul de inspirată, ținând cont de însemnătatea donației după efectele sale ce pot afecta donatorul prin diminuarea patrimoniului său, mai ales, ținând cont și de regula irevocabilității actului prin care s-a dispus cu titlu gratuit. Cu toate acestea, ne exprimăm regretul față de decizia legiuitorului de a impune notarului această obligație doar atunci când obiectul donației îl constituie un bun imobil cu destinație locativă. Intuim totuși că această decizie vine din considerentul prevenirii unei eventuale confuzii din partea donatorului, explicându-i-se diferența dintre contractul de donație și contractul privind transmiterea bunului cu condiția întreținerii pe viață, confuzie de care au beneficiat în ultimii ani nenumărați escroci.

Așadar, potrivit prevederilor menționate în art. 1201 al CC, dacă obiect al donației este un bun imobil cu destinație locativă, notarul care autentifică contractul de donație este obligat, înainte de încheierea contractului:

a) să îi transmită donatorului persoa-

donation contract, the promising - current donor will not be able to invoke the rule of law from art. 1200 par. 3 CC (the right to request the forced execution for the pre-contract of donation is excluded because, in fact, the execution of the contract and not the pre-contract will be required, which in the case of the donation promise is not allowed.)

Taking into account the reasons mentioned above, choosing to maintain the institution of the donation promise as a distinct and specific to the contract of donation, in the following text we will refer to it from the perspective of improving the content of the text to be regulated.

Obligations of a pre-contractual kind

An appreciated regulation in the new redaction of the national Civil Code is an assumption that materializes the obligation of the notary regarding the pre-contractual informing. This comes to be a definitely inspired idea taking into account the significance of the donation after its effects on the donor by diminishing his/her patrimony, especially, considering as a rule the irrevocability of the act by which it was arranged free of charge. However, we regret the decision of the legislature to impose this obligation on the notary only when the object of the donation constitutes a real estate with a residential purpose. We believe, however, that this decision comes from the prevention of a possible donor's confusion. It is important to provide explanation to the donor concerning the difference between the contract of donation and the contract on the transmission of the good with the condition of life maintenance. Many fraudsters have benefited from this confusion during the recent years.

Therefore, according to the provisions mentioned in art. 1201 of the CC, if the object of the donation is an immovable good with a residential purpose, the notary authenticating the donation contract is obliged before the conclusion of the contract:

a) to transmit to the donor (as a natural person) the information on paper, by signature, written in a simple and intelligi-

nă fizică, contra semnătură, informația pe suport de hârtie, redactată într-un limbaj simplu și inteligibil, într-o limbă în care donatorul poate să comunice, că donatarul nu are, în baza contractului de donație, nicio obligație de întreținere a donatorului și nu are nicio obligație de a asigura donatorului spațiu locativ, cu excepția cazului în care o asemenea sarcină s-a stipulat în contractul de donație;

b) să îi explice donatorului persoană fizică, într-o limbă în care acesta poate comunica, informația transmisă conform lit. a).

Forma antecontractului și a contractului de donație

Potrivit art. 1200 alin. (3) al Codului civil în noua sa redacție, indiferent de natura bunului, antecontractul de donație se încheie în formă autentică, aceeași condiție fiind impusă și contractului de donație, precum și sancțiunea nerespectării formei autentice, în principiu, este aceeași.

Totuși, prin excepție, nerespectarea formei autentice nu afectează valabilitatea contractului de donație dacă bunul donat a fost predat donatarului.

De fapt, dacă e să acordăm atenție modului de reglementare a condiției de formă a contractului de donație, atunci se observă o ușoară oscilație între forma autentică și cea verbală echilibrată de condiția realizării tradițiunii.

Adică donația este valabilă dacă se respectă forma autentică sau în lipsa ei, dacă a avut loc transmiterea bunului de la donator către donatar.

Observăm deci, caracterul real al donației de bunuri mobile joacă rolul determinant în considerarea valabilității actului prin care s-a dispus, tradițiunea fiind cea care își spune ultima cuvântul. Și în genere, dacă e să ne întoarcem puțin în istorie, forma solemnă a contractului de donație nu prea a contat, au fost momente când nu se cerea pentru existența donației, deși o Constituție a împăratului Constantin a impus necesitatea unui act scris pentru valabilitatea donației,

ble manner, in a language known by donor, that the donee is not obliged, under the donation contract, to provide any maintenance support for the donor, and the donee has no obligation to provide the donor with living space, unless such a task is stipulated in the donation contract;

b) to explain to the donor (as a natural person) the information transmitted according to the letter a) in a language in which the donor can communicate.

Form of the pre-contract and the donation contract

According to the art. 1200 par. 3 of the Civil Code in its new redaction, regardless the kind of the good, the pre-contract of donation is concluded in authentic form. The same condition is imposed on the donation contract. The sanction of not respecting the authentic form is the same.

However, as an exception, the fact of not respecting the authentic form does not affect the validity of the donation contract if the donated good was handed over to the donee.

In fact, if we pay attention to the way of regulation on the form condition of the donation contract, then there is a slight oscillation between the authentic and the verbal form balanced by the condition of carrying on the tradition.

That is, the donation is valid if the authentic form is respected. The donation is valid even if the authentic form is absent in case the transfer of the good from the donor to the donee took place.

We observe, therefore, the real character of the donation of movable property plays the determining role in considering the validity of the act by which it was ordered. The tradition is decisive. And generally, if we go back in history, the solemn form of the donation contract did not matter. There were instances when it was not required for the existence of the donation, although a Constitution of the Roman Emperor Constantine imposed the necessity of a written act for the validity of the donation. The following emperors gave up this form, declaring valid

împărații care au urmat au renunțat la această formă, declarând valabile donațiile făcute fără niciun act scris, *et sine scripto*, și chiar fără martori, când dovada existenței lor putea să rezulte din alte documente [12, p. 199].

Alta este însă situația donației ce are ca obiect un bun imobil, unde simpla transmitere a bunului imobil, evident, prin mijloacele sale specifice, nu mai este suficientă și prioritară în fața autentificării pentru considerarea donației drept valabil încheiate. Or, în cazul bunurilor imobile, situația este inversă, forma autentică fiind obligatorie și nu alternativă pentru validitate, fapt impus de o normă cu caracter general.

Prin urmare, art. 323 lit. a) din Codul civil stabilește expres că forma autentică a actului juridic este obligatorie:

a) dacă actul juridic are ca obiect înstrăinarea bunurilor imobile.

Mai mult, pentru valabilitatea desăvârșită a donației ce are ca obiect un bun imobil se mai adaugă și cea de-a treia condiție, cerută pentru realizarea transferului dreptului de proprietate, potrivit căreia în cazul bunurilor imobile, *dreptul de proprietate se dobândește la data înregistrării în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege* (art. 510 alin. (2) CC).

Referințe bibliografice:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 18.08.1994.
2. Codul civil al Republicii al Moldova, adoptat prin Legea nr.1107-XV din 06.06.2002. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 82-86 din 22.06.2002.
3. Hotărârea CSJ a RM nr. 2 din 30.03.2009 cu privire la unele chestiuni apărute în practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor ce țin de contractele de donație și de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.
4. Nota informativă la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative, [a](#).
5. Alexandresco D. Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român. Tomul IV, partea I, Donațiunile între vii. București, 1913.
6. Ardelean G., Belecciu Șt. „Tendențe ale reconsiderării conceptului de reglementare a contractului de donație în legislația Republicii Moldova”. În: Revista română „Acta Universitatis George Bacovia. Juridica”. Vol.7 nr. 2/2018.
7. Beleiu Gh. Drept civil român. București,

the donations made without any written act, *et sine scripto*, and even without witnesses, when the proof of their existence could be obtained from other documents [12, p. 199].

However, there are cases, when the situation of the donation has as its object an immovable good, when the mere transmission of the immovable property, obviously, by its specific means, is no longer sufficient and decisive during the authentication for considering the donation as validly concluded. However, in the case of immovable property, the situation is the opposite. The authentic form is being compulsory and not an alternative for validity, a fact imposed by a rule of law of general character.

Therefore, art. 323, letter a) of the Civil Code expressly states that the authentic form of the legal act is compulsory:

a) if the legal act has as an object the disposal of the immovable property.

Moreover, for the complete validity of the donation that has as object immovable property, the third condition has been added which is required for the realization of the transfer of the property right according to which *in the case of immovable property, the property right is acquired at the date of registration in the register of immovable property, with the exceptions provided by law* (art. 510 par. 2 CC).

- 1995.
8. Cimil D., Bejenaru E.E. Drept civil. Contracte speciale. Partea I. Chișinău, 2014.
 9. Chibac Gh., Băieșu A., Rotari Al., Efrim O. Drept civil. Contracte speciale. Ed. Cartier Juridic, Chișinău 2005.
 10. Crăciun N. Liberalitățile în noul cod civil. Teza de doctorat. București 2013.
 11. Deak Fr. Drept civil. Contracte speciale, Ed. Actami, București, 1996.
 12. Dogaru I. Teoria generală a actelor cu titlu gratuit. Ed. All Beck, București, 2005.
 13. Gheorghe A., Spasici C. Liberties Legal act of unilateral or bilateral training, CKS, București, 2012.
 14. Merțicar D-G. Ionaș Legatul și cauza de priciput în contextul uniformizării legislației europene. Rezumatul tezei de doctorat. București, 2015.
 15. Stănciulescu L. Dreptul contractelor civile. Doctrină și jurisprudență, Ed. Hamangiu, București, 2017.
 16. Trofimov I. Drept civil. Contractele civile. Chișinău 2012.
 17. Vasilescu P. Relativitatea actului juridic civil. București, 2001.

Despre autori

Grigore ARDELEAN,
doctor în drept, lector universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: ardeleangrigore@mail.ru
tel: 069314635

Igor PÂNZARI,
Masterandul anul II,
Dreptul Economic, grupa 211 B,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: pinzari-96@mail.ru
tel: 069071517

About authors

Grigore ARDELEAN,
PhD, university lecturer,
Academy „Ștefan cel Mare” of MIA
e-mail: ardeleangrigore@mail.ru
tel: 069314635

Igor PÂNZARI,
Master’s student year II,
economic law, Grup 211 B
Academy „Ștefan cel Mare” of MIA
e-mail: pinzari-96@mail.ru
tel: 069071517